

Behovsanalyse for diplom i Audit og Myndighedsudøvelse i Fiskeriet, Fødevare-, eller Medicinalindustrien

Indhold

Indledning.....	2
Metode	2
Aftagere inddraget i behovsdækningen	3
Beskrivelse af uddannelsen	4
Uddannelsens formål	4
Uddannelsens opbygning	4
Behov for den nye uddannelse på arbejdsmarkedet	5
Det danske arbejdsmarked inden for laboratorie-, medicinal-, fødevare- og fiskeribranchen	5
Redegørelse for behovet af den nye uddannelse på arbejdsmarkedet	6
Skøn over det samlede behov for dimittender	9
Sammenhæng mellem uddannelsen og aftagernes behov	10
Sammenhæng i uddannelsessystemet.....	12
Sammenhæng med eksisterende uddannelser	12
Adgang til videre uddannelse	14
Rekrutteringsgrundlag.....	14
Forventet optag	15
Opsamling og konklusion.....	15
Litteraturliste	17
Interessetilkendegivelser.....	18

Indledning

Denne rapport beskriver resultaterne af et analysearbejde, der sigter på at vurdere behovet for en ny diplomuddannelse inden for audit og myndighedsudøvelse rettet mod fiskeri, fødevarer- og medicinalindustrien. Analysearbejdet er igangsat og udarbejdet af Erhvervsakademi MidtVest.

Uddannelsen er en specialistuddannelse der afdækker nogle specifikke kompetencer som ikke dækkes af det nuværende uddannelsessystem, men som er kraftigt efterspurgt i erhvervslivet og dele af den offentlige sektor. Uddannelsen er på trods af sin specialisering inden for audit og myndighedsudøvelse meget bred og vil kunne dække et behov i brancher inden for fiskeri, miljø, fødevarer-, laboratorie- og medicinalindustrien.

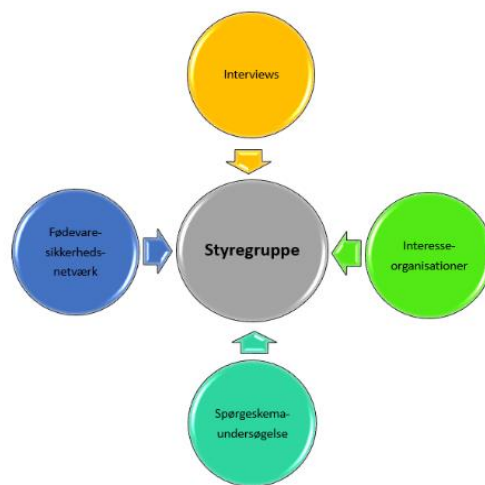
Uddannelsen er udviklet i tæt samarbejde med en styregruppe bestående af repræsentanter for relevante aftagere og igennem en sideløbende dialog med arbejdsmarkedets parter. Disse samarbejdspartnere har også bidraget til denne behovsanalyse med data.

Uddannelsen har titlen Diplom i Audit og Myndighedsudøvelse i Fiskeriet, Fødevarer- eller Medicinalindustrien, i den resterende del af rapporten vil uddannelsen af praktiske årsager blive omtalt som "diplom i audit og myndighedsudøvelse". I forbindelse med udarbejdelsen af behovsanalysen, har arbejdstitlen for uddannelsen været "diplom i audit og offentlig kontrol". Grundet dette vil flere af interessetilkendegivelserne indeholde denne titel og ikke den nuværende titel på uddannelsen.

Metode

Til at udvikle og beskrive uddannelsen har der været sammensat en styregruppe bestående af relevante fagpersoner fra industrien og aftagergruppen. Styregruppen spillede i første omgang en stor rolle i at fastlægge uddannelsens opbygning og beskrivelse af mål og indhold. Herefter var styregruppen aktive i at understøtte udarbejdelsen af nærværende behovsanalyse, hvor de har bidraget med egne erfaring og holdninger til behovet for uddannelsen, men også bidraget til at indsamle det statistiske grundlag og dokumentere behovet igennem indsamling af udtalelser fra andre relevante fagpersoner.

Undervejs i udviklingen af uddannelsen og udarbejdelse af behovsanalysen, har EAMV været i dialog med de faglige organisationer (DI, Teknisk Landsforbund, Dansk Laborantforbund, Danmarks fiskeriforening), som ligeledes har bidraget med input til det statistiske datagrundlag og er kommet med input til hvordan de ser uddannelsen passe til deres forskellige medlemmers behov. Det første udkast til uddannelsens opbygning blev gennemgået på et møde i FoodNetworks¹ Fødevaresikkerhedsnetværk. Her samles 25 af Jyllands kvalitetschefer fire gange om året og erfaringsudveksler omkring deres praksis og arbejde. Deltagerne i mødet i august 2016 drøftede uddannelsens relevans, men kom også med input til ændringer i opbygningen og forslag til vigtige fokusområder. En stor del af deltagerne har selv baggrund som levnedsmiddeltekniker, procesteknolog eller laborant, og sidder altså nu som kvalitetschefer.

Figur 1: Samspillet imellem styregruppen og forskellige videns indsamlede aktiviteter i udviklingen af diplom i Audit og myndighedsudøvelse.

¹ Fødevaresektorens Innovationsnetværk, Forsknings- og Innovationsstyrelsen

Vi har desuden valgt at gennemføre fire dybdegående interviews med mulige aftagervirksomheder, samt en del mailkorrespondancer og kortere telefoninterviews med andre virksomheder, som har vist interesse for uddannelsen. Interessetilkendegivelserne fra virksomhederne og organisationerne er brugt i udarbejdelsen af rapporten, de væsentligste af interesselilkendegivelserne er at finde fra side 18 og frem.

Til sidst er der udført en mere generel spørgeskemaundersøgelse med en lang række fødevarer, fiskeforarbejdende- og medicinalvirksomheder, som har svaret på spørgsmål om kompetencebehov, uddannelsens relevans og om hvordan de ser på efteruddannelse af specialister inden for audit og fødevareressikkerhedsledelsessystemer for fremtiden. Spørgeskemaundersøgelsen er sendt ud til 20 virksomheder, og der er 65% der har besvaret den.

Udover egen empiri er der indsamlet data fra Danmarks Statistik, samt fra en række analyser af dansk erhvervslivs udvikling kompetencebehov.

Aftagere inddraget i behovsdækningen

Deltagere i styregruppen

- Greta Jacobsen, CEO Højmark Laboratoriet
- Lars Bonde, Fiskerinspektør Miljø- og fødevarerministeriet
- Peter Skøtt, Seniorkonsulent QMS Consult
- Jette Nysom, Seniorkonsulent QMS konsult
- Lone Jensen, Kvalitetschef HK Scan
- Tina Busk, Manager, Process-, environmental-, and product quality control FMC Cheminova

Interesseorganisationer

- HK – Dansk Laborantforening
- Teknisk Landsforbund
- Dansk Industri
- Thyborøn Havns Fiskeriforening
- Konsumfisk

Uddybende interviews og interesselilkendegivelser

- Ida Hestbæk, Kvalitetschef Lantmännen Schulstad, Holstebro
- Britt Erni, Kvalitetschef Orkla Foods Denmark
- Claus Nielsen, Site Director Arla Foods, Holstebro Smørest
- Thomas Hannibal, Senior Application Development Manager KMC
- Anette Jacobsen, Manager HR Danish Crown
- Anni Mikkelsen, Coop Trading

Fødevareressikkerhedsnetværk

Kristoffer T. Nielsen, Geia Food, Bente Møller Christensen, Danpo, Dorthe Fyhn, Kelsen Group A/S, Malene Villadsen, Ehrno Flexible, Dorthe Bielefeldt, Odense Marcipan, Tony Hansen og John Østermark, A. Espersen, Anne Therp, Agustson A/S.

Spørgeskemaundersøgelse

Arla Foods, Nr. Virum, KMC, Royal Greenland, Struer brød, Dragsbæk, Orkla, Odense Marcipan, Eurofins, Jensens Køkken, Holstebro kommune, Teknik og Miljø, Vejle Kommune, Teknik og Miljø, Herning kommune, Teknik og Miljø, Dupont

Beskrivelse af uddannelsen

Uddannelsens formål

Formålet med diplomuddannelsen i audit og myndighedsudøvelse er, at kvalificere den uddannede til selvstændigt på et fagligt og metodisk grundlag at kunne varetage arbejde med at planlægge, gennemføre, vurdere og analysere audits af kvalitetssystemer i fødevareindustrien, fiskeriet, den kemiske industri og den bioteknologiske industri samt varetage kontrolopgaver inden for den offentlige fødevare- og fiskerikontrol. Den studerende skal kunne udvikle egen praksis inden for kvalitetsledelse og selvstændigt kunne indgå i tværsektorielt samarbejde mellem virksomheder, private auditorganer samt offentlige myndigheder.

Uddannelsen skal bidrage til at udvikle den studerendes selvstændighed, samarbejdsevne og evne til at identificere egne læringsbehov samt udvikle egen viden, færdigheder og kompetencer inden for ledelse og audit af kvalitetsledelses- og fødevaresikkerhedssystemer.

Formålet ligger inden for fagområdet it og teknik's formål, som fastsat i bekendtgørelse om diplomuddannelser.

Uddannelsens opbygning

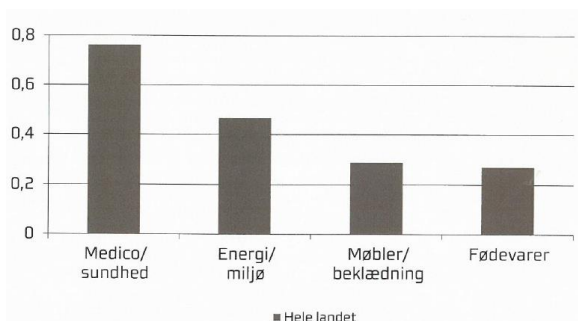
Laboratorier og Medicinal industrien	Fiskeri og Natur	Fødevare- og Foder industrien	
15 ECTS Afsluttende Eksamensprojekt	15 ECTS Afsluttende Eksamensprojekt	15 ECTS Afsluttende Eksamensprojekt	Obligatorisk 15 ECTS
Lovgivning 2	Det rekreative fiskeri	Validering og verifikation	
Stikprøver og statistik	ISO 14000	Ledelsesmoduler fra DP i Ledelse	
Akkreditering i det bioteknologiske laboratorium	Natura 2000 og vandrammedirektiver	Styring af CSR og bæredygtighed	Valg moduler 5 ECTS
5 ECTS Validering og verifikation	5 ECTS Vandmiljø	5 ECTS Fødevaresikkerhedsstandards	
10 ECTS GLP, GMP & ISO	10 ECTS Myndighedsudøvelse i fiskeriet	10 ECTS GMP/PRP	Retnings-specifikke moduler 15 ECTS
10 ECTS	Audit – internt og eksternt Kultur, etik og adfærd		
10 ECTS	Risikoanalyse og risikovurdering		Obligatoriske moduler 25 ECTS
5 ECTS	Lovgivning		

Figur 2: Opbygningen af diplomuddannelsen i audit og myndighedsudøvelse.

Behov for den nye uddannelse på arbejdsmarkedet

Det danske arbejdsmarked inden for laboratorie-, medicinal-, fødevare- og fiskeribranchen

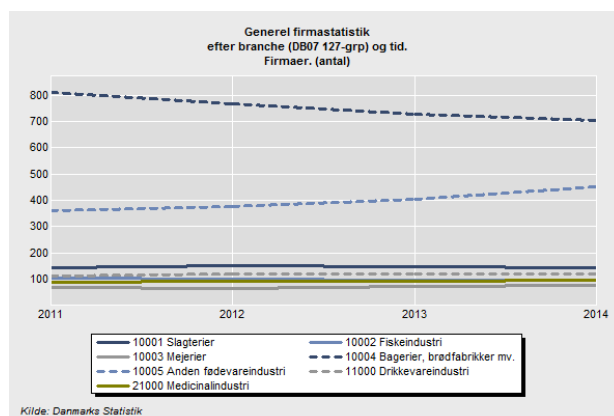
Medico- og fødevareerhvervet står for to af Danmarks største eksportsucceser og samtidig er det to brancher hvor en forholdsvis stor andel af den samlede produktion eksporteres (Figur 3). I 2013 udgjorde den samlede danske eksport af landbrugs- og fødevarer 136 mia. kr (Region Midtjylland, 2016). Udenrigsministeriet forudser vækst i den danske eksport på 2,5% 2016 og 4,5% i 2017 trods lav vækst i verdensøkonomien. Det er eksporten af medicin, fødevarer og tekstiler ministeriet forventer kommer til at stige i de næste par år (Udenrigsministeriet, 2016).

Figur 3: Andel af den danske produktion, der eksporteres 2013 (Region Midtjylland, 2016).

Fødevare- og medicinalindustrien samt fiskeriet bidrager til en væsentlig del af det danske bruttonationalprodukt. I 2014 var den samlede omsætning i fødevare-, fiskeri- og medicinalbranchen på 230 mia. kr. (Danmarks Statistik, 2016).

I 2014 var der i alt registreret 1684 virksomheder tilsammen (Danmarks Statistik, 2016). Alene i Jylland er der registreret 810 virksomheder og produktionssteder med over 10 ansatte hvor der forarbejdes fødevarer herunder også fiskeprodukter. Heraf er de 100 produktionssteder en del af større koncerner med Arla Foods, Danish Crown, Orkla og Lantmännen som de største (Danmarks Statistik, 2016). I medicinalbranchen er det få, men store virksomheder der dominerer markedet og antallet af produktionssteder. Der er i Danmark registreret 95 produktionssteder, hvoraf Novo Nordisk har de 27 produktionssteder (Danmarks Statistik, 2016).

Figur 4: Antal firmaer i de forskellige brancher (Danmarks Statistik, 2016).

Figur 4 viser udviklingen i antal firmaer i de forskellige industrier med relevans for denne uddannelse. Der ses et fald i antallet af bagerier, hvilket kan være udtryk for at netop bageribranchen i de seneste år har oplevet en samling i større og mere industrialiserede enheder. Dermed får de også mere brug for medarbejdere med de kompetencer som diplom i audit og myndighedsudøvelse kan levere. Der har desuden været en stigning i antallet af firmaer i kategorien "anden fødevareindustri", hvilket kan ses som tegn på at fødevarebranchen har oplevet en udvikling i retning af mere komplekse produktioner, som f.eks. er på tværs af de gamle brancheskel.

Udviklingen inden for fiskeriet har de seneste år gået i retning af færre, men større fartøjer. Det forventes at antallet af fartøjer frem imod 2020 vil falde yderligere fra 541 i 2015 til ca. 400 i 2020. Dog forventes det at landingsmængden bliver nogenlunde uændret (Frost & Andersen, 2016). Denne udvikling vil betyde ændrede krav til fiskerikontrollører der i langt højere grad end tidligere skal kunne indgå i samspil med store skibe om udvikling af et bæredygtigt fiskeri, samtidig med at de skal være i stand til at føre tilsyn med at fiskeriet foregår på lovlig og kvalitetsmæssig forsvarlig vis.

Der findes laboratorier i mange forskellige brancher, men fødevarebranchen og medicinalbranchen er sammen med de offentlige laboratorier store aftagere af laboranter. Dansk Laborantforening har medlemmer ansat på 700 forskellige adresser fordelt på 60% på Sjælland og 40% i Jylland og på Fyn (Klingenberg, 2016).

Industrien beskæftigede i 2014 samlet 67.300 personer. Beskæftigelsen inden for fødevare- og fiskerierhvervet har været nogenlunde konstant siden 2011 og beskæftigelsen inden for Medicinalbranchen er steget markant siden 2012 (Danmarks Statistik, 2016).

En af årsagerne til den store eksportsucces for fødevareindustrien, er det gode ry og store fokus på fødevaresikkerhed som den danske fødevareindustri er kendt for ude i verden. I deres strategi for 2016-2020 beskriver Region Midtjylland fænomenet således: *"De stramme rammebetingelser har betydet at danske fødevarer har et stærkt internationalt ry når det gælder sikkerhed, kvalitet og sundhed.... Fødevareerhvervet i Danmark er afhængigt af at der fortsat udvikles på de ovennævnte styrkeområder: fødevaresikkerhed, effektivitet, værditilvækst og differentiering"* (Region Midtjylland, 2016). Med den nye uddannelse i Audit og myndighedsudøvelse vil det offentlige videre- og efteruddannelsessystem understøtte denne udvikling, ved at levere muligheder for kompetenceløft til virksomhedernes medarbejdere netop inden for dette område.

Fødevarestyrelsen har i dag ansvaret for at fremme sikkerhed på fødevareområdet, derfor kontrollerer fødevarestyrelsens tilsynsførende løbende fødevarevirksomheder. Fødevarekontrollen har en række tilsynsførende som auditerer fødevarevirksomheder i Danmark. På nuværende tidspunkt er ca. 330 mennesker ansat i kontrolenhederne (tallet er fratrasket jurister og kontorfunktionærer) (Bach, 2016).

Redegørelse for behovet af den nye uddannelse på arbejdsmarkedet

Detailhandlen har i dag et øget fokus på fødevaresikkerhed, derfor stiller de øgede krav til deres leverandører. Dette sker bl.a. i form af krav om internationale certificeringer, hvoraf de største er ISO22000, FSSC22000 og BRC. Dette krav kan mærkes af alle fødevareproducenter der ønsker at afsætte deres produkter til større detailkæder eller til eksportmarkeder. Flere af de store detailkæder stiller sig ikke tilfredse med certificeringen, men er også ude og auditere deres leverandører flere gange årligt. Dette medfører at producenter med mange kunder, typisk bliver auditeret flere gange om måneden.

Dette har medført at flere fødevareproducenter bliver certificeret inden for en eller flere internationale standarder. I Danmark er der i dag 114 produktionsvirksomheder der er BRC godkendt (BRC, 2016). Antallet af certificerede virksomheder har været stødt stigende de sidste år. Der findes ikke samlede statistikker for de forskellige certificeringer, men QMS Consult vurderer at der på indeværende tidspunkt er ca. 300 danske virksomheder der har en certificering

"Den beskrevne diplomuddannelse vil være relevant for os. Vi udfører kvalitetssikring af ca. 4500 varer, herunder risikovurderinger, audit og andre kontrolopgaver for at sikre at produkter og leverandører lever op til lovgivning og særlige Coop Trading krav. Endvidere er intern audit af egne arbejds gange relevant".

Anni Mikkelsen, Coop Trading

"Vi ser fødevaresikkerhed som det absolutte fundamentale i kvalitetsopfattelsen, Vi ønsker at være blandt de førende inden for fødevaresikkerhed, derfor har vi også ansat en kvalitetschef med mange års erfaring i bagagen".

Finn Tang
Administrerende direktør, Lidl Danmark
(Hansen, 2012)

(Nysom, 2016). I QMS Consult, der på konsulentniveau hjælper en lang række virksomheder med at håndtere deres fødevarer sikkerhedssystemer oplever man, at alle led i værdikæden fra fodervirksomheder over handelsvirksomheder til produktionsvirksomheder og helt frem til detailkæderne nu mødes med krav om forskellige certificeringer. QMS Consult forudser derfor at der i de kommende år vil komme mange nye virksomheder med på certificeringsbølgen (Nysom, 2016).

De internationale standarder opdateres løbende, og kravene i disse bliver hele tiden skærpet i forhold til indhold og i forhold til auditering. Standarderne kræver bl.a. at man bliver eksternt auditeret for at blive certificeret. Som virksomhed er det vigtigt at have medarbejdere der har forståelse for, og kvalifikationer inden for auditering, da disse audits ofte er meget omfattende.

Kravene i virksomhederne til fødevarer sikkerheden skærpes konstant, hvilket stiller høje krav til videns niveauet blandt medarbejderne. I en typisk kvalitetsafdeling sidder der i dag procesteknologer eller fødevarer ingeniører med mange års erfaring. De har gennem deres arbejde efterhånden opnået en stor viden og forståelse for auditering. Herigennem har de opnået kompetencer til selv at auditere. Udviklingen af de internationale fødevarer sikkerhedsstandarder og krav til auditering er sket løbende henover de sidste 20 år, derved har nuværende medarbejdere haft mulighed for løbende at tilegne sig den nye viden. En nyuddannet procesteknolog har en forståelse for fødevarer sikkerhed og egenkontrol, men som udgangspunkt ikke viden og kvalifikationer inden for internationale fødevarer sikkerhedsstandarder og auditering (EAMV E. E., 2016). Dette medfører at det i dag er nødvendigt for en virksomhed at bruge mange ressourcer på at udvikle og opkvalificere nye kvalitetsmedarbejdere, gennem interne kurser og sidemandsoplæring. Inden de kan gå ind og varetage alle opgaver i en kvalitetsafdeling. Der er en generel tendens til at danske virksomheder bruger sidemandsoplæring, i 2005 var det ca. 30% mens det i 2010 var 56% (Danmarks Statistik, 2016).

På nuværende tidspunkt er der ikke mulighed for uddannelse inden for audit. Der findes mange private udbydere af kurser inden for kvalitet og fødevarer sikkerhed (Figur 10 s. 12). Størstedelen af virksomhederne sender deres personale på 1-3 dages private kurser inden for kvalitet, fødevarer sikkerhed og audit. Disse kurser giver en meget målrettet faglig viden som kan bruges inden for specifikke fagområder, men den brede faglige forankring inden for audit er der ingen der opnår igennem uddannelse.

"Vi oplever en stigende grad af auditering. I dag har vi audit omkring hver anden uge, og her er det især vores kunder fra de store detailkæder der fylder meget, samt rigtigt mange lande især fra Fjernøsten. Derudover har vi 5 uanmeldte audits årligt, hvilket betyder at vi har et stort behov for hele tiden at have et kvalificeret beredskab stående.

Claus Nielsen
Site Director, Holstebro smørest, Arla Foods a.m.b.a

"Som det er nu er audit en del af alle kvalitets- og fødevarer sikkerhedssystemer, og af den årsag har alle nok erhvervet sig viden omkring auditering".

Deltager i spørgeskemaundersøgelse EAMV

"Hos os tages kompetencerne ofte som efteruddannelse på kortere kurser"

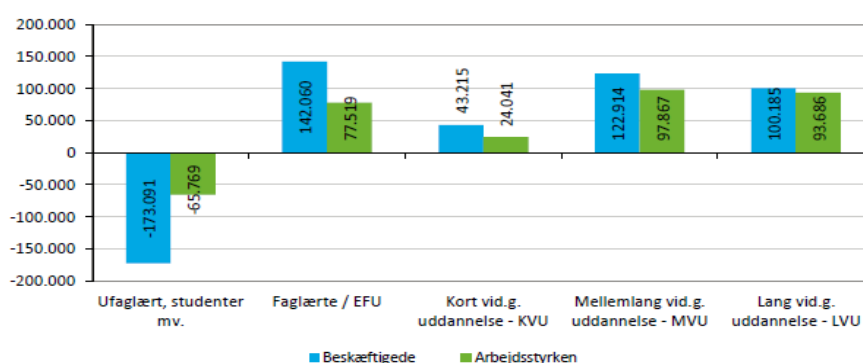
Lisbeth Due,
Royal Greenland

"Jeg har været ansat i 20 år og har kun været på få kurser i lovgivning, et audit kursus og et enkelt BRC kursus. Ellers har det være learning by doing og deltagelse i foredrag, ERFA grupper mm. Jeg synes, at det er godt at man her kan få en hel uddannelse, hvor man får tid til at fordybe sig i emnerne og diskutere dem med de andre på holdet. I modsætning til kurserne hvor der fyldes utrolig meget på i løbet af få dage.

Britt Erni
Levnedsmiddeltekniker
Kvalitetschef, Orkla Foods Danmark

Den brede faglighed er der tradition for opnås gennem erfaring. Med en uddannelse i audit og myndighedsudøvelse vil virksomheden kunne ansætte personale med de rette faglige kvalifikationer, der fra dag ét vil kunne gå ind og gøre en forskel i en kvalitetsafdeling. Uddannelsen diplom i audit og myndighedsudøvelse er ikke tiltænkt som en erstatning for de private udbydere af kurser, men derimod løfte det generelle videns og uddannelsesniveau. Herved vil man formentligt se en stigning af kursister på specifikke 1-3 dages kurser.

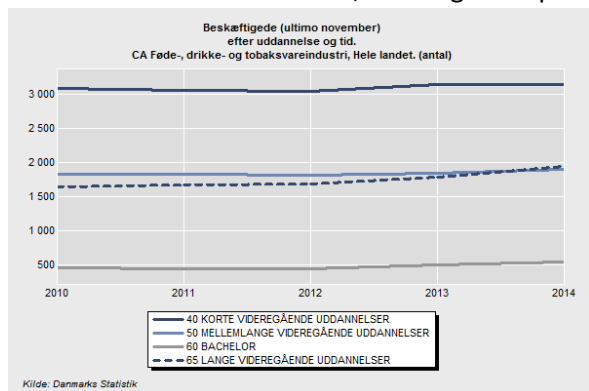
Prognoser for de kommende år på arbejdsmarkedet peger på, at der vil være et øget behov for videreuddannelse. Som det ses på Figur 5 vil efterspørgslen fra virksomhederne være større end det udbud fra arbejdsstyrken der er i dag inden for EFU, KVV, MVU og til dels LVU. En diplom i audit og myndighedsudøvelse vil hæve det generelle uddannelsesniveau, og ligge sig i segmentet for KVV og MVU, og derved følge behovet fra tendenserne på arbejdsmarkedet.

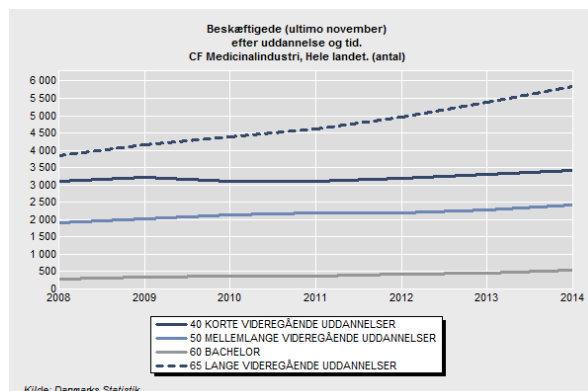
Figur 5: Ændring i beskæftigelse og arbejdsstyrken 2013-2023 (Reglab, 2016).

Der ses en generel tendens til at uddannelsesniveauet i erhvervslivet er stigende, dette gælder også for fødevarer- og medicinalindustrien. Inden for fødevarersektoren er der de seneste år set tendenser for, se Figur 6, for at antallet af medarbejdere med KVV, LVU og MVU er svagt stigende. Dette skal ses i lyset af at den samlede beskæftigelse inden for erhvervet faldt i perioden fra 2010-2014. Andelen af ufaglærte og faglærte medarbejdere er stadigvæk høj, da erhvervet bærer præg af meget manuel håndtering i produktionen. Dog skes der en tilbagegang i ufaglærte medarbejdere (Danmarks Statistik, 2016).

Som det ses på Figur 7 gør det samme sig gældende inden for medicinalindustrien hvor der er sket en stigning i antallet af ansatte med KVV, MVU og LVU i perioden 2008-2014.

Figur 6: Beskæftigelse inden for føde-, drikke og tobaksindustrien opdelt på uddannelse fra 2010-2014. Kilde Danmarks statistik.

Figur 7: Beskæftigelse inden for medicinalindustrien opdelt på uddannelse fra 2008-2014. Kilde Danmarks statistik.

Store virksomheder vil ofte have flere specialistfunktioner og derfor også et generelt højere uddannelsesniveau. Kravene til fødevarer sikkerhed er dog de samme uanset størrelsen på virksomheden, derfor er det nødvendigt for både store, mellemstore og små virksomheder at have et højt vidensniveau inden for fødevarer sikkerhed og audit.

"Opgaverne vil kunne/bliver varetaget af personer på ingeniør niveau. Så en aflastning af en anden målrettet uddannelse typisk for personer med teknisk baggrund vil være velkommen"

Børge Kjær Nielsen

En diplom i audit og myndighedsudøvelse, vil kunne løfte dele af arbejdsstyrken med korte videregående uddannelser til at varetage jobfunktioner som tidligere er varetaget af personer med mellemlange eller lange videregående uddannelser.

Danske virksomheder er i dag i stigende grad udfordret i forhold til at finde medarbejdere til stillinger hvor der kræves kompetencer og erfaring der ikke umiddelbart fås ved nuværende kompetencegivende uddannelser. Dette gælder ikke kun for højtuddannede, men også for faglærte og kortere videregående uddannelser. Denne tendens forstærkes med den stigende urbanisering for virksomheder uden for de større byer. Specialister kan være "dyre" at miste for virksomheden, derfor er fastholdelse af medarbejdere med særlige kompetencer ofte i fokus. Dette gøres ved faglige udfordringer, udvikling og ikke mindst relevant videreuddannelse (Reglab, 2016).

Den offentlige sektor, herunder fiskeriinspektører og fødevarekontrollanter, står overfor samme problemstillinger som den private sektor. Det vil gavne fødevarekontrollen hvis det faglige niveau inden for auditering sikres med en diplom i audit og myndighedsudøvelse. Fødevarestyrelsen ser et potentiale i at ansætte fremtidige medarbejdere med en sådan uddannelse og vil gerne fremtidigt aftage disse (Bach, 2016). NaturErhvervstyrelsen har tidligere internt uddannet medarbejdere til kontroltilsyn inden for fiskeriet. Her vil en diplom i audit og myndighedsudøvelse være oplagt til fremtidigt at rekruttere fra (Bonde, 2016).

"NaturErhvervstyrelsen ser med stor interesse på den nye uddannelse, og ser det som en mulighed for at bruge den som dels en platform for mulig fremtidig løbende rekruttering, dels et kompetenceværktøj til efter-/videreudanne af eksisterende kontrolpersonale på fiskeriområdet og evt andre kontrolområder. Især den stigende anvendelse af kvalitetsstyringssystemer rundt i sektoren vil i fremtiden kræve nye og opdaterede kompetencer på specielt disse områder. "

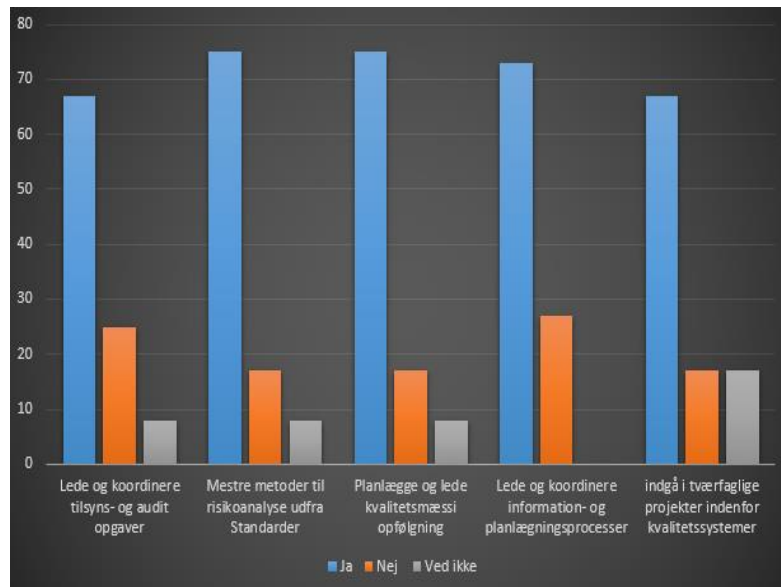
Lars Bonde
Fiskeriinspektør, fiskerikontrol,
Miljø- og Fødevareministeriet

Skøn over det samlede behov for dimittender

Med det stærkt stigende antal audits som danske virksomheder udsættes for, og med en stadig stigende kompleksitet i kvalitetsledelsessystemerne inden for fødevarer sikkerhed, miljøstyring, GLP og GMP m.m. burde alle 1600 virksomheder i de berørte brancher samt 700 private og offentlige laboratorier og kontrolmyndigheder have behov for mindst én ansat med kvalifikationer der svarer til dem man kan få ved at tage en diplomuddannelse i audit og myndighedsudøvelse. En del kvalitetsafdelinger vil være bemanded med flere medarbejdere med behov for den slags kvalifikationer, så det samlede behov kan sagtens blive langt større efterhånden som uddannelse får fodfæste på arbejdsmarkedet. Inden for fiskerikontrollen er der angivet et skøn fra NaturErhvervstyrelsen på et behov for omkring 8-10 dimittender årligt (Bonde, 2016). Fødevarekontrollenhederne har i dag ca. 330 ansatte, der er her en årlig personaleomsætning på ca. 8%, hvilket medfører et behov på omkring 25 dimittender årligt (Bach, 2016). Det samlede behov for dimittender skønnes derfor til at være 2335.

Sammenhæng mellem uddannelsen og aftagernes behov

I den af Erhvervsakademi MidtVest gennemførte spørgeskemaundersøgelse bliver virksomhederne spurgt om de mener, at der er muligheder og fordele i at deres kommende medarbejdere har kompetencer inden for en række af uddannelsens områder. Det ses at for alle fem faglige områder er der en positiv tilkendegivelse (67-75%) på at kompetencerne vil blive efterspurgt for fremtiden.

Figur 8: Besvarelser fra spørgeskemaundersøgelsen på om respondenterne ser muligheder for at kommende medarbejdere har de nævnte kompetencer (EAMV, 2016)

På spørgsmålet om hvordan virksomhederne ser rekrutteringsmuligheder for medarbejdere med uddannelsens kompetencer, kommer der hovedsageligt positive svar:

- *Vi vil naturligvis gerne have så kompetente medarbejdere som muligt, og de nævnte områder er ganske relevante, dvs. at vi kan rekruttere flere med en bredere og mere specifik viden inden for de nævnte områder, og vi kan jo altid bruge eksperter inden for vores område.*
- *Med dette tiltag, ser det da rimelig lyst ud.*
- *Mulighederne vil være store, idet kravet til medarbejdernes viden øges hele tiden*
- *Jeg vurderer dem som værende store. De beskrevne opgaver er ofte dem der står sidst i køen, da de daglige egenkontrollopgaver skal udføres først”.*

(EAMV, 2016)

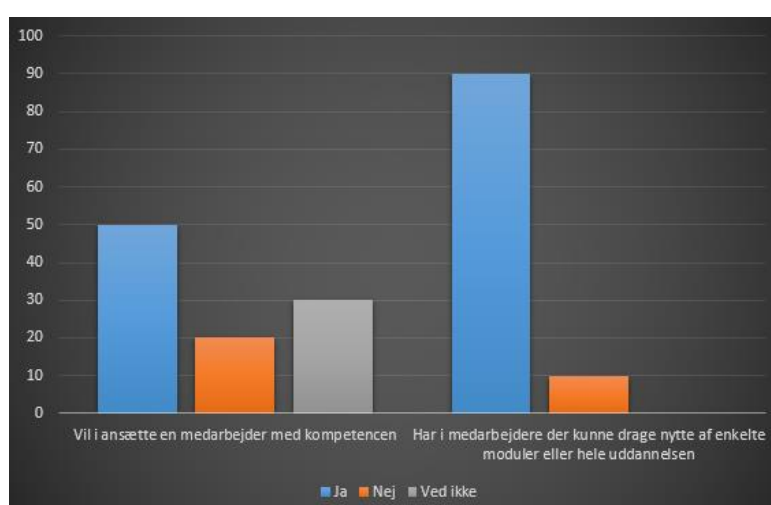
Der er dog også nogle lidt mere forbeholdende svar, som primært går på at man selv uddanner sine kvalitetsmedarbejdere og som går på behovet for at kunne rekruttere kontrollører inden for den offentlig miljøkontrol:

- *”Vi har intern audit uddannelse gennem Orkla. Den følger vi, da den er mere relevant for os. Og vi skal deltage, da Orkla auditor skal kende systemet bagved. De fleste af os der skal vide noget generelt deltager på en Leadauditor uddannelse gennem Bureau Veritas.*

- *Der opleves ikke problemer med at rekruttere medarbejdere med de nødvendige kompetencer til at udføre tilsynsopgaver på miljøområdet”.*

(EAMV, 2016)

I samme analyse bliver virksomhederne spurgt, om de vil kunne se muligheder for at ansætte medarbejdere med en diplom i audit og myndighedsudøvelse (Figur 9). Hertil svarer 50 % ja, 20 % nej og 30 % ved ikke. Men til gengæld mener 90 % at de har medarbejdere i deres virksomhed, som vil kunne drage fordel af enkelte moduler eller hele uddannelsen. Det pointeres i de uddybende kommentarer at det er vigtigt at kompetencerne opnås som en overbygning på en eksisterende uddannelse. Det pointeres også at erfaring fra arbejde med standarder er mindst ligeså vigtig som teoretisk uddannelse. De ønsker svarer til adgangskravene til en diplomuddannelse, hvilke er en relevant kort videregående uddannelse suppleret med relevant erhvervserfaring.

Figur 9: Virksomhedens behov for uddannelsens kompetencer (EAMV, 2016)

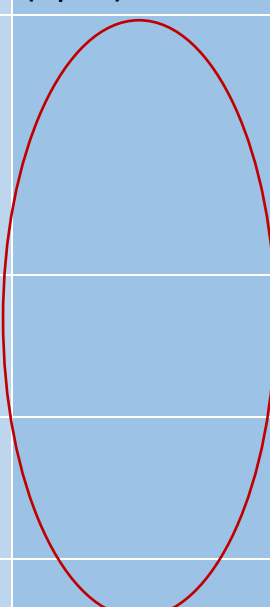
Ovenstående underbygges af en større undersøgelse udført i 2011 af Region Midtjylland. Denne analyse viser at 59 % ud af 500 virksomhedsledere i fødevarerhvervet efterspørger uddannelse der giver kompetencer indenfor arbejde med kvalitet dokumentation mm. (Dalskov, 2011).

Det kan således konkluderes, at fødevare- og medicin brancherne er brancher i stigende udvikling og at netop styr på fødevarer sikkerhed, GMP og kvalitetsstyringssystemer er et af fundamentene for fremtidens udvikling. Derfor kan det heller ikke overraske at virksomhederne som modtager et stigende antal audits også mener at deres fremtidige medarbejdere bør have de kompetencer, som uddannelsen tilbyder. I dag får virksomhederne dækket disse kompetencebehov igennem intern oplæring og korte kurser hos f.eks. certificeringsorganer.

Sammenhæng i uddannelsessystemet

Der findes mange uddannelser på fødevareområdet i Danmark, og også på alle uddannelsesniveauerne. I Figur 10 ses en oversigt over de forskellige fødevare-, miljø- og laboratorierelevante uddannelser der findes.

Sammenhæng med eksisterende uddannelser

AMU/ Faglært	AU/ EAU	Diplom/ Bachelor	Master/ Kandidat	Private kurser (alle er efteruddannelse)
Bager	Procesteknolog* *Specialer inden for: fødevarer, fiskeri, storkøkkendrift og procesteknologi.	Diplomingeniør i Fødevareanalyse	Fødevare - innovation og sundhed	FORCE Rustfrit produktionsudstyr Intern Audit
Slagter	Laborant	Professionsbachelor i ernæring og sundhed	Fødevare - videnskab	Bureau Veritas Lead auditor BRC
Kok	Miljøteknolog	Bioanalytiker	Veterinærmedicin	DANAK GLP
Køkken- assistent	Jordbrugs- teknolog* *Natur og miljø specialet er særlig relevant	Professionsbachelor i laboratorie-, fødevare og procesteknologi	Fødevareteknologi	Teknologisk Institut Prædiktiv mikrobiologi Audit af HACCP systemer Udvikling af HACCP systemer Vedligehold og forbedring
AMU: GMP i Praxis	AU Ernæring	Bioteknologi, procesteknik og kemi (Diplom)	Farmaceut	DHI Fødevarekontaktmaterialer
AMU: Produktion af medicinal udstyr	AU hygiejne og rengøringsteknik		Klinisk videnskab og teknologi	QMS Consult PRP Lead Auditor Intern audit foder Intern audit fødevarer Hygiejneinspektioner IFS
	AU proces, laboratorie og fødevarer		Master i fødevare- kvalitet og -sikkerhed	Dansk Standard Sådan anvender du standarden ISO 14000, ISO 22000 ect
	Akademi Gastronom			Pharmakon GLP, GMP Kvalificering og validering Kvalitetskontrol
	Tilsynstekniker			

Figur 10: Oversigt over eksisterende uddannelser på fødevare- og laboratorieområdet. Uddannelser markeret med fed er efteruddannelser og uddannelser med almindelig tekst er fuldtidsuddannelser. Området markeret med den røde ring er det hul i uddannelsessystemet fra korte videregående uddannelser til de lange- og mellemlange uddannelser (Udarbejdet af informationer fra: (Ug.dk, 2016), (Foodsupply, 2016) og private aktørers hjemmesider).

Det ses i Figur 10, at den eneste efteruddannelsesmulighed der er for personer med en kort videregående uddannelse inden for fødevare-, miljø og laboratorieområdet er diplomuddannelse i Bioteknologi, procesteknik og kemi. Dette er en uddannelse der retter sig imod de teknologiske problemstillinger og ikke så meget i mod problemstillinger inden for opbygning, kontrol og vedligehold af kvalitetssystemer, som den nye uddannelse i audit og myndighedsudøvelse er tiltænkt. De to uddannelser henvender sig til studerende med samme baggrund, men med forskellige interesser og behov for efteruddannelse.

De fleste uddannelser i Figur 10 har kvalitet og fødevarer sikkerhed med som et lille element af en bredere uddannelse, men ingen af dem giver specialisering inden for opbygning og styring af systemer, der skal sikre kvaliteten og fødevarer sikkerheden. På procesteknologuddannelsen (fødevare- og fiskerispecialet) undervises de studerende f.eks. i hygiejne og i opbygning af et egenkontrollsystem (EAMV E. E., 2016), men der arbejdes kun i meget begrænset omfang med certificerings- og kundestandarder, og kun meget lidt med planlægning og gennemførelse af audits. Det eneste mål i laborantuddannelsens studieordning der direkte vedrører kvalitetssikring af laboratoriets arbejde, lyder som følger:

"Den studerende har viden om og forståelse af principperne for dokumentation af laboratoriearbejde og har kendskab til kvalitetssikring på laboratorieområdet" (EAMV E. E., 2016).

Også her stopper uddannelsens læringsmål på et lavere og mere generelt niveau end Diplom i audit og myndighedsudøvelse som tilbyder høj grad af specialisering inden for et emne der er under konstant udvikling, og som bliver mere og mere kompleks.

"Det kunne have været dejligt at have haft den her uddannelse inden jeg startede i min nuværende stilling"

Lone Jensen
Procesteknolog
Kvalitetschef, HK Scan

Blandt de kommende procesteknologer på Erhvervsakademi MidtVest, er der stor interesse for en diplom i audit og myndighedsudøvelse. En stor del af dem, der starter på procesteknologuddannelsen, har karriereønsker om at blive tilsynsførende i fødevarestyrelsen. En lille rundspørge i blandt akademiets nuværende studerende afslører, at ca. 46% ved starten af deres studie havde sådanne karriereplaner. De studerende har typisk en erhvervsuddannelse og en karriere i detail- eller restaurationsbranchen inden de starter på procesteknologuddannelsen. En baggrund som giver dem særdeles gode og praksisnære erfaringer med egenkontrol i praksis, og hvor de ofte har oplevet at få tilsyn på egen krop. De seneste år er der dog ingen nyuddannede fra EAMV, der har fået job i fødevarestyrelsen og heller ingen har haft held med at komme i praktik som tilsynsførende. Ved at supplere deres procesteknologuddannelse med den nye uddannelse i audit og myndighedsudøvelse vil disse studerende få langt bedre kvalifikationer til at søge jobs som tilsynsførende, fordi deres procesteknologuddannelse suppleres med en specialistuddannelse netop inden for gennemførelse af tilsyn, hvor der både er noget teknisk fagligt, men ikke mindst et stort indhold omkring adfærd og kommunikation i tilsynssituationen.

"At gennemføre audit kræver først og fremmest erfaring og en stor situationsfornemmelse. Man skal vide noget om god kommunikation med mange forskellige mennesker".

Peter Skøtt
Levnedsmiddeltekniker
Fødevarer sikkerhedskonsulent, QMS Consult

Der findes mange private udbydere af kurser inden for fødevarer sikkerhed (se Figur 10). Størstedelen af virksomhederne sender deres personale på 1-3 dages private kurser inden for fødevarer sikkerhed og audit. Disse kurser giver en meget målrettet faglig viden som kan bruges inden for specifikke fagområder. Men den brede faglige forankring inden for audit er der ingen der opnår igennem uddannelse. Den brede faglighed er

der tradition for opnås gennem erfaring. Med en uddannelse i diplom og myndighedsudøvelse vil virksomheden kunne ansætte personale med de rette faglige kvalifikationer, der fra dag ét vil kunne gå ind og gøre en forskel i en kvalitetsafdeling. Uddannelsen diplom i audit og myndighedsudøvelse er ikke tiltænkt som en erstatning til de private udbydere af kurser, men derimod som et løft til det generelle videns og uddannelsesniveau. Herved vil man formentligt se en stigning af kursister på specifikke 1-3 dages kurser.

”Det vil helt sikkert være en uddannelse vi vil komme til og bruge. I dag sender jeg folk rundt på enkelte kurser af få dages varighed i forsøg på at stykke en uddannelse sammen som er dækkende for området. Her kan jeg se en stor fordel i at have det hele lidt mere struktureret og samlet i én uddannelse, så man sikrer den brede faglige forankring.”

Claus Nielsen

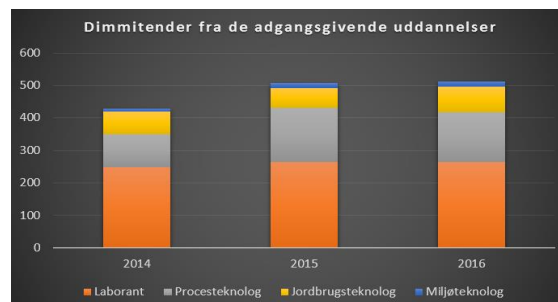
Site director, Holstebro Smørest, Arla Foods Amba

Adgang til videre uddannelse

Diplom i audit og myndighedsudøvelse vil være en relevant diplomuddannelse i forhold til optagelse på master i fødevarekvalitet og -sikkerhed. Dermed åbner uddannelsen en kanal for at man kan komme hele vejen igennem uddannelsessystemet fra en erhvervsuddannelse via en KVU, og videre i efteruddannelsessystemet med diplom i audit og myndighedsudøvelse og helt til master i fødevarekvalitet og -sikkerhed. En mulighed som er ret begrænset i det nuværende uddannelsesbillede.

Rekrutteringsgrundlag

Ifølge Dansk Laborantforening findes der på nuværende tidspunkt ca. 12.500 laboranter i Danmark, hvoraf de 10.000 er medlemmer i Dansk Laborantforening og derfor også for hovedpartens vedkommende arbejder som laboranter. Af de 10.000 er det ca. 2/3 der er ansat i private virksomheder og 1/3 arbejder på offentlige laboratorier (Klingenberg, 2016). I Figur 11 ses det, at der uddannes ca. 265 nye laboranter hvert år, og at det er laborantgruppen der er den største målgruppe. Ifølge Dansk Laborantforening findes der laboranter som allerede i dag arbejder både med kvalitet i laboratorier, medicinalindustrien, miljø og fødevarebranchen (Klingenberg 2016). De vil alle være relevante studerende på diplom i audit og myndighedsudøvelse.

Figur 11: Det årlige antal nye dimittender fra de relevante korte videre gående uddannelser. Der er kun medtaget jordbrugsteknologer med specialer natur og miljø. (Udarbejdet efter data fra: (Censorsekretariatet, 2016)).

Figur 11 viser, at der uddannes ca. 500 nye dimittender om året fra de korte videregående uddannelser, disse er relevante til målgruppen for diplom i audit og myndighedsudøvelse. Dette betyder at der løbende kommer nye mulige ansøgere til rekrutteringsgrundlaget. Figuren viser desuden at det er laboranter og procesteknologer som udgør langt den største målgruppe.

Der uddannes årligt ca. 150 procesteknologer, så det må antages at der er omkring 4500 procesteknologer samlet set på landsplan. Teknisk Landsforbund har 346 procesteknologer og levnedsmiddelteknikere som medlemmer. Derudover er der mange der har uddannelsen og arbejder med brancherelevant arbejde, men er organiseret i andre fagforeninger som f.eks. Lederne eller NNF. Procesteknologuddannelsen har fire specialer: Procesteknolog, fødevareteknolog, mejeriteknolog og ernæringsteknolog. Alle fire specialer vil være relevante som indgang til diplom i audit og myndighedsudøvelse. Ansøgere med procesteknisk

baggrund, vil både kunne komme fra medicinalindustrien og fra fødevare industrien, og dermed have glæde af de to specialer. Ansøgere med fødevare- eller mejeribaggrund vil kunne søge i retning af fødevarekontrolspecialet. Umiddelbart ser uddannelsen ikke så relevant ud for køkkenbranchen, da storkøkkener sjældent har certificeringer. Storkøkkenproduktionen oplever dog i disse år stigende fokus på fødevaresikkerhedssystemerne, som følge af at produktionen i de danske køkkener bliver mere og mere industrialiseret med større enheder og en ændring i produktionen der gør, at køkkenerne producerer mad der både skal holde sig længere og leveres færdigpakket. Det har betydet at en del køkkener nu er godkendt som engrosvirksomheder, hvor der stilles langt større krav til deres egenkontrol end da de var detailgodkendt (Nysom, 2016).

Der er siden 1989 blevet uddannet ca. 150 fiskeriteknologer. Uddannelsen blev i 2014 lukket som selvstændig uddannelse og er på forsøgsbasis lagt ind som speciale i proces-teknologuddannelsen. Både nye og gamle fiskeriteknologer vil sammen med det eksisterende korps af fiskerikontrollører kunne optages på uddannelsen.

Teknisk Landsforbund har i flere år arbejdet på at få etableret både fuldtids og efteruddannelser inden for kvalitets- og måleteknik. Hvis en sådan uddannelse bliver en realitet i fremtiden, vil ansøgere med en sådan baggrund også være særdeles relevante til uddannelsen diplom i audit og myndighedsudøvelse.

"Hvis de uddannede kommer med en fiskerimæssig baggrund, vil de kunne finde ansættelse i virksomheder, der håndterer og forarbejder fisken på land og de vil kunne finde ansættelse som konsulenter i landets fiskeriforeninger og havne".

Kurt Madsen, Thyborøn Havns Fiskeriforening
& Heidi Grønkær, Konsumfisk

Forventet optag

Vi vurderer at der optages et nyt hold med min. 12 studerende hvert semester, som fortsætter på uddannelsen. Det bliver som minimum 24 studerende i 2018, 48 studerende i 2019 og 72 studerende i 2020.

Hvis uddannelsen udbydes flere steder i landet med en vis geografisk spredning, vil der være mulighed for et tilsvarende optag på alle udbudsstederne.

Opsamling og konklusion

Der er med stor sikkerhed et væsentligt behov for en uddannelse i diplom i audit og myndighedsudøvelse. Det er vurderet at behovet for uddannelsen vil vokse i takt med de stigende krav til kvalitet, fødevaresikkerhed samt auditering.

Medico- og fødevareerhvervet står for en stor del af Danmarks eksport - en af de væsentligste årsager til den store vækst og eksport fra disse brancher er deres fokus på kvalitet og fødevaresikkerhed. For fortsat at kunne sikre disse eksport succeser er det vigtigt at det danske uddannelsessystem bakker op om denne udvikling. I dag findes der flere uddannelser som har kvalitet og fødevaresikkerhed med som et delelement i uddannelsen, men på nuværende tidspunkt er der ingen uddannelser der giver en specialisering inden for auditering, opbygning og styring af systemer til at sikre kvalitet og fødevaresikkerhed. Størstedelen af alt kompetenceudvikling inden for dette felt foregår i dag ved sidemandsoplæring eller igennem 1-3 dages kurser udbudt af private aktører.

Kravene til kvalitetssikring og fødevaresikkerhed er gennem de seneste årtier skærpet væsentligt. Dette er bl.a. sket da detailhandlen stiller øgede krav til internationale standarder og certificeringer, ydermere stiller detailhandlen øgede krav til kundeaudits. Disse krav forplanter sig ned gennem leverandør kæden, så alle underleverandører også udsættes for krav om internationale certificeringer samt auditeringer. Denne

rapport dokumenterer at behovet for de kompetencer en uddannelse inden for audit og myndighedsudøvelse giver er eftertragtede blandt de danske virksomheder. 67-75% af de adspurgte virksomheder i EAMV's spørgeskemaundersøgelse tilkendegav at de ser muligheder og fordele i de kompetencer en diplom i audit og myndighedsudøvelse giver. Derudover har dybdegående interviews og interesselilkendegivelser fra relevante interessenter med al tydelighed vist, at der er et stort behov på arbejdsmarkedet for en diplom i audit og myndighedsudøvelse.

På arbejdsmarkedet generelt ses lignende tendenser fra 2008-2014 at antallet af personer med EAU/MVU/LVU uddannelse er steget inden for fødevare- og medicinalindustrien. Disse tendenser forventes at blive forstærket i de kommende år frem mod 2023. En diplom i audit og myndighedsudøvelse, vil kunne løfte det generelle uddannelsesniveau samt hæve dele af arbejdsstyrken med EAU til at varetage jobfunktioner som tidligere er varetaget af personer med MVU/LVU.

På nuværende tidspunkt er den eneste efteruddannelsesmulighed for personer med en kort videregående uddannelse inden for fødevare-, miljø og laboratorieområdet en diplomuddannelse i bioteknologi, procesteknik og kemi. Denne uddannelse retter sig dog primært mod teknologiske problemstillinger og i mindre grad problemstillinger inden for opbygning, kontrol og vedligehold af kvalitetssystemer. De to uddannelser henvender sig derfor til samme gruppe af studerende, men sigter mod studerende med forskellige interesser og behov for efteruddannelse. En diplom i audit og myndighedsudøvelse sikrer ydermere en kanal for at komme hele vejen igennem uddannelsessystemet fra en erhvervsuddannelse via en erhvervsakademiuddannelse, og videre i efteruddannelsessystemet med diplom i audit og myndighedsudøvelse og hele vejen til master i fødevarekvalitet- og sikkerhed. En mulighed som i dag er meget begrænset.

Det er et stor behov for et samlet antal dimittender, et underbygget skøn er på nuværende tidspunkt på minimum 2335 personer. Mængden af audits og krav til standarder og kvalitetsarbejde er konstant stigende, derfor vil man formentligt se en stigning i behovet henover de næste år.

Litteraturliste

- Bach, A. (26. 09 2016). kvalitetskordinater fødevareområdet, fødevarestyrelsen.
- Bonde, L. (18. 08 2016). Fiskeriinspektør, NaturErhvervstyrelsen.
- BRC. (15. 09 2016). <http://www.brcdirectory.co.uk/>. Hentet fra <http://www.brcdirectory.co.uk/>: <http://www.brcdirectory.co.uk/>
- Censorsekretariatet. (August 2016). *Censorsekretariatet - karakterstatistikker*. Hentet fra <https://www.censorsekretariatet.dk/>
- Dalskov, J. (2011). *Resumé af kvantitativ uddannelsesanalyse til fødevarerådet*. . Region Midtjylland.
- Danmarks Statistik. (2016).
- EAMV. (2016). *Spørgeskemaundersøgelse til behovsanalyse for Diplom i offentlig kontrol - spørgeskema undersøgelse*. Holstebro: EAMV.
- EAMV, E. E. (2016). Hentet fra Studieordning Laborantuddannelsen AK (2016-2019): <http://www.eamv.dk/Uddannelser/Videregående-uddannelser/Laborant/Studieordning>
- EAMV, E. E. (2016). *Studieordning Procesteknolog AK (2016-2018)*. Hentet fra Erhvervsakademi MidtVest/Procesteknolog/studieordning: <http://www.eamv.dk/Uddannelser/Videregående-uddannelser/Procesteknolog-fødevareteknolog-og-fiskeriteknolog/Studieordning>
- Foodsupply. (2016). *Foodsupply/kurser*. Hentet fra http://www.food-supply.dk/course/result/4623/fodevarer_hygiejne_og_kemi
- Frost, H. S., & Andersen, J. L. (2016). *Prognose for den overordnede strukturudvikling i fiskerierhvervet frem til 2020*. København: Institut for fødevare- og ressourceøkonomi, Københavns Universitet.
- Hansen, K. B. (2012). *food-supply*. Hentet fra food-supply: http://www.food-supply.dk/article/view/90404/lidl_vil_vaere_forende_pa_fodevaresikkerhed#
- Klingenberg, J. (August 2016). Faglig sekretær, HK - Dansk Laborantforening. (G. Brynning, Interviewer)
- Nysom, J. (September 2016). Senior Konsulent. (P. meddelse, Interviewer)
- Region Midtjylland. (2016). *Klog hverdagsmad til en verden i forandring - strategi for vækstforums fødevarsatsning 2016-2020*. Viborg: Region Midtjylland.
- Reglab. (2016). *Kvalificeret arbejdskraft - fremtidens store udfordring for Dansk erhvervsliv*. København: Reglab.
- Udenrigsministeriet. (12. september 2016). *Nyhed: Det ser lovende ud for Dansk eksport*. Hentet fra um.dk: <http://um.dk/da/nyheder-fra-udenrigsministeriet/NewsDisplayPage/?newsID=7D40D93E-5BAC-4446-ADE7-9F986CC8FC54>
- Ug.dk. (2016). *Ministeriet for børn, uddannelse og ligestilling - Uddannelsesguiden*. Hentet fra <https://www.ug.dk/>
- Undervisningsministeriet. (2006). *Udvalg om fremtidens erhvervsrettede videregående uddannelser på fødevareområdet*. København.

Interessetilkendegivelser

Orkla

Hej Gunhild,

Jeg kan godkende referatet med ganske få rettelser, der er skrevet i teksten.

Med venlig hilsen / Best regards

Britt Erni Feldborg

Kvalitetschef / Quality Manager

Ringkøbing

Hej Britt

Her et referat af vores interview omkring den nye uddannelse i Audit og Offentlig kontrol. Vil du læse det igennem og returnere det med evt rettelser eller en godkendelse.

Interview d. 22. september 2016

Interviewer: Gunhild Brynning, Eamv

Interviewede: Britt Erni, Kvalitetschef Orkla Foods Danmark

Britt Har læst målbeskrivelsen og synes at det lyder som en meget spændende uddannelse. Den ville hun gerne selv have haft mulighed for at tage for 10-15 år siden da hun startede med at arbejde med fødevarekvalitet hos Pebas.

Uddannelse og oplæring hos Orkla

B: Ser det som et godt alternativ til de korte, men meget dyre private kurser, som det kan være svært at få lov til at komme med på. Det er nok lettere at argumentere til ledelsen at man skal på længere forløb.

Synes at det er godt at man her kan få en hel uddannelse, hvor man får tid til at fordybe sig i emnerne og diskutere dem med de andre på holdet. I modsætning til kurserne hvor der fyldes utrolig meget på i løbet af få dage.

Britt har været ansat i 20 år og har kun været på få kurser i lovgivning, et audit kursus og et enkelt BRC kursus for nyligt. Ellers har det være learning by doing og deltagelse i foredrag, erfagrunder mm

Kan i Bruge de kompetencer som uddannelsen kan give?

B: Ja det vil vi kunne.

Det er godt at der er en mulighed for at få noget mere om lovgivning. Det er et svært emne hvor der er rigtig meget at finde rundt i. og der er ikke rigtig nogen steder man kan lære det.

Det er også godt at der er et modul hvor man kan komme til at arbejde med nogle af de forskellige standarder (BRC, IFS ISO mm)

Det er også vigtigt at der er et sted hvor man kan lære noget om de bløde ting i forbindelse med audit – det får man heller ikke rigtigt på små kurser. Altså noget om at kommunikere med folk, noget med konflikthåndtering. Som kvalitetsmedarbejder er man tit hende den irriterende der kommer med trælse opgaver og retter på folk. Det er vigtigt at man har en god relation til kollegerne så de ved at det jo bare er ens job.

Det kunne måske være en god ide med noget miljøstyring

G: Miljøstyring har vi siden lagt ind som valgfag

G: Konflikthåndtering kan være en god indholdspind i faget Audit

G: ser du at uddannelsen kunne kvalificere dig/procesteknologer til at være kvalitetsledere

B: Ja, har kun en under sig, så det finder de ud af. Men det kunne være godt med mulighed for noget ledelse også hvis man har flere under sig

G: det kommer der også mulighed for som Valgfag

G: Ville du sende din nuværende kvalitetsmedarbejder på denne uddannelse?

B: Ja det kunne nemt ske. Kan også godt se uddannelsen som en måde at fastholde de gode medarbejdere ved at give dem noget efteruddannelse. Men kender dog ikke Orklakonzernens politik på det område.

Der er nu tre ansatte procesteknologer/levnedsmiddelteknikere på virksomheden. De to har været der i 20 og 14 år og har stået for både kvalitet og udvikling. Der har været en del andre inde i løbet af årene, og det har ikke været svært at rekruttere dem.

Nu er kvalitet og udvikling delt op, og virksomheden får hjælp til begge dele fra centrale Orkla enheder. Det er godt med nogle kolleger at spare med

G: får i mange audits?

B: nej ikke så mange. Der er BRC audit en gang om året også ganske få kundeaudits når man får en ny detailkæde ind. Der kommer også ca et årligt Orkla audit, men det har de ikke haft endnu.

De få audits skyldes måske at eksportmarkederne ikke er England, men mere lande som stiller sig tilfreds med BRC standarden.

Venlig hilsen

Gunhild Brynning

Lektor & CIF udviklingskonsulent

Erhvervsakademi MidtVest

Vald. Poulsensvej 4

7500 Holstebro

19. September 2016

Diplom i audit og offentlig kontrol

Vi støtter gerne op omkring Erhvervsakademi MidtVest's ønske om at kunne tilbyde uddannelsen diplom i audit og offentlig kontrol.

Auditering er kommet for og blive, den stigning vi har set de seneste år inden for auditering vil fortsætte. De internationale standarder stiller skærpede krav, og samtidigt fremsætter kunderne en masse individuelle krav hvilket medfører en kraftig forøgelse af auditering fra den kant.

I dag er det i høj grad mesterlærere kombineret med enkelte kurser i forhold til hvordan man auditerer og bliver auditeret, jeg kan sagtens se at man med fordel kan oprette en uddannelse som sikrer den faglige ballast inden for området.

Der er behov for faglig dybde både når man auditerer, men bestemt også når man bliver auditeret. Ved kundeaudits, har kunden stor interesse i at skubbe ansvaret over på leverandøren, og hvis man som leverandør ikke har en ordentlig faglig ballast, bliver det svært at stå imod presset fra en stor kunde.

De store virksomheder inden for laboratorieverden, har i deres kvalitetsafdelinger behov for de kompetencer uddannelsen diplom i audit og offentlig kontrol giver. Dette vil især være tilfældet hvis man kan håndplukke enkelte moduler, til efteruddannelse af enkelte medarbejdere.

Inden for medicinalindustrien, ser jeg uddannelsen som værende oplagt da der her stilles meget høje krav til auditering.

Auditering er et system og teknik som er uafhængigt af hvilket område du arbejder i, så de fælles obligatoriske moduler giver god mening. Man kunne med fordel lave en større fælles del, således at man kunne få nogle synergier fra de forskellige brancher.

Det vil helt sikkert være en uddannelse som mange vil have glæde af, jeg ser muligheder for vores virksomhed i at videreuddanne enkelte medarbejdere med denne uddannelse.

Med Venlig Hilsen

Thomas Hannibal

Senior Application Development Manager, KMC

19/9-16

Dato og Underskrift

Erhvervsakademi MidtVest

Vald. Poulsensvej 4

7500 Holstebro

20. september 2016

Diplom i Audit og offentlig kontrol

Vi støtter gerne op omkring Erhvervsakademi MidtVest's ønske om at kunne tilbyde uddannelsen diplom i audit og offentlig kontrol. Uddannelsen vil umiddelbart kunne løfte kompetence niveauet inden for audit i vores og koncernens kvalitetsafdelinger.

Vi har et godt kendskab til EAMV, vi har regelmæssigt praktikanter herfra, vi har hos os og i den samlede koncern flere færdiguddannede proces teknologer ansat.

Der er sket en generel stigning i audits over de sidste 18 år. For 18 år siden var kunderne tilfredse hvis man havde en BRC certificering, da denne stiller de skrappeste krav. I dag er BRC stadigvæk et krav, men blot minimumskravet for at blive leverandør, typisk vil alle større detailkæder og udenlandske kunder kræve at komme på årlige kundeaudits i virksomheden. De skærpede krav ses ned gennem hele fødekæden, da vi som virksomhed også stiller minimumskrav til BRC certificering fra vores egne underleverandører. Ud over certificerings og kundeaudits, udfører vi flere interne audits i virksomheden. Dette betyder at vi i dag skal have kompetencer til at auditerer, derfor er der i dag krav om at have taget kurset "Lead auditor". På sigt vil en diplom i audit formentlig kunne erstatte et sådant krav.

At blive en god auditor kræver erfaring, men jeg mener at de kompetencer en diplom i audit og offentlig kontrol kan give, vil være særdeles velegnede til at udvikle og forbedre fødevarer sikkerheden i de danske fødevarer virksomheder. Risikovurdering fylder meget i kvalitetsafdelingerne i dag, derfor vil det være prisværdigt hvis en diplom vil kunne give flere kompetencer inden for dette.

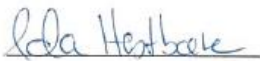
Uddannelsen kunne med fordel også være rettet mod primærsektoren (landbruget), da man her ser en tendens til at gå væk fra kontrolbesøg og mere gå i retning af auditbaserede løsninger.

Vi ser gode muligheder i at nuværende og kommende medarbejdere får yderligere kompetencer inden for audit og fødevarer sikkerhed, her ser vi store fordele i at have det hele i en samlet specifik uddannelse i form af en diplom i audit og offentlig kontrol. På denne måde vil vi kunne sikre et ordentligt fagligt fundament, og på sigt højne fagligheden inden for sektoren.

Med Venlig Hilsen

Ida Hestbæk Thomsen

Kvalitetsleder, Lantmännen Unibake

Dato og Underskrift

20. 09. 2016.

Erhvervsakademi MidtVest

Vald. Poulsensvej 4

7500 Holstebro

19. September 2016

Diplom i Audit og offentlig kontrol

Vi støtter gerne op omkring Erhvervsakademi MidtVest's ønske om at kunne tilbyde uddannelsen diplom i audit og offentlig kontrol. Uddannelsen vil kunne løfte kompetenceniveauet og den faglige ballast i vores og andre fødevarer virksomheders kvalitetsafdelinger.

Vi oplever en stigende grad af auditering. I dag har vi audit omkring hver anden uge, og her er det især vores kunder fra de store detailkæder der fylder meget, samt rigtigt mange lande især fra Fjernøsten. Derudover har vi 5 uanmeldte audits årlige, hvilket betyder at vi har et stort behov for hele tiden at have et kvalificeret beredskab stående.

Ved auditering er forståelsen af kultur ekstremt vigtig, da vi auditeres af mange forskellige lande.

I dag har vi 4-5 medarbejdere i vores kvalitetsafdeling som vi hele tiden bruger til audits, alle medarbejdere har vi brugt flere år på at bygge op med kompetencer inden for området. Disse er blevet lært op over mange år ved sidemandsoplæring og med flere kurser udbudt i privat regi. For disse medarbejdere vil uddannelsen være særdeles relevant i henhold til at få deres viden suppleret op.

De kompetencer uddannelsen giver er meget attraktive, og jeg ville se meget positivt på en potentiel ansøger der har taget en diplom i audit og offentlig kontrol. Da jeg forventer at en sådan person vil kunne varetage et større ansvarsområde end en proces teknolog uden denne uddannelse.

Det vil helt sikkert være en uddannelse vi vil komme til og bruge. I dag sender jeg folk rundt på enkelte kurser af få dages varighed i forsøg på at stykke en uddannelse sammen som er dækkende for området. Her kan jeg se en stor fordel i at have det hele lidt mere struktureret og samlet i én uddannelse, så man sikrer den brede faglige forankring.

Med Venlig Hilsen

Claus Nielsen

Site director, Holstebro Flødeost, ArlaFoods Amba

20/9-16

Dato og Underskrift

Danish Crown

Hej Anne

Tak for tilsendte.

Jeg har drøftet oplægget med vores Senior Manager, Group Food Safety, Lena Bjertrup.

Vi ser uddannelsen som relevant - også for medarbejdere, der arbejder fra myndighedernes side.

En formel uddannelse kan give parterne, virksomheder og myndigheder, en fælles referenceramme til fordel for samarbejdet omkring fødevarer sikkerhed.

Har du brug for yderligere, er du velkommen til at kontakte mig igen.

Venlig hilsen / Kind regards

Anette Jacobsen

Manager, HR
Personaleudvikling

DANISH CROWN

Danish Crown A/S, Marsvej 43, 8960 Randers, Cvr. nr. 26 12 12 64

Phone: +45 89 19 19 19
Direct: +45 89 19 14 74
Mobile: +45 40 27 72 18
Fax: +45 89 19 22 35
E-mail: anej@danishcrown.dk
Web: www.danishcrown.dk

Coop Trading

Kære Anni

Nedenstående ganske selvforklarende. Må jeg bede dig udtale dig - uforpligtende – hvordan COOP ser på relevansen for sådan en uddannelse.

Pft. Tak.

Hej Thomas,

Jeg tænker, at den beskrevne diplomuddannelse i audit og offentlig kontrol vil være relevant for Coop Trading. Coop Trading udfører kvalitetssikring af ca. 4500 varer (hovedvægt på fødevarer), herunder risikovurderinger, audit og andre kontrol opgaver for at sikre at produkter og leverandører lever op til lovgivning og særlige Coop Trading krav. Endvidere er intern audit af egne arbejdsgange relevant.

Hvis du har brug for, at høre hvad Coop Danmark tænker, kan du kontakte kvalitetschef Karin Frøidt – karin.froeidt@coop.dk.

Hilsen Anni Mikkelsen

Erhvervsakademi MidtVest
Vald. Poulsens Vej 4
7500 Holstebro

8. september 2016

Fra Thyborøn Havns Fiskeriforening og Konsumfisk har vi kigget på jeres forslag til en ny diplomuddannelse i audit og offentlig kontrol.

Da uddannelsen har et fiskeri- og miljø speciale har den selvfølgelig vores interesse. Vi finder det spændende, at uddannelsen kommer til at indeholde et kommunikationsfag og et auditfag, samtidig med at den indeholder faglig viden om fiskeri og miljø. Vi håber, at uddannelsen med den opbygning kan være med til at understøtte en god sparring imellem fiskere og myndigheder, så vi også for fremtiden kan lande fisk af høj kvalitet fra danske farvande, og at vi sammen kan udvikle af dansk fiskeri i en økonomisk og miljømæssig bæredygtig retning.

Hvis de uddannede kommer med en fiskerimæssig baggrund, vil de kunne finde ansættelse i virksomheder, der håndterer og forarbejder fisken på land og de vil kunne finde ansættelse som konsulenter i landets fiskeriforeninger og havne.

Held og lykke på vegne af Thyborøn Havns Fiskeriforening, Fmd. Kurt Madsen og Konsumfisk, Heidi Ebey Grønkjær

KONSUMFISK

Havnegade 15, 2. sal
DK-7680 Thyborøn
heidi@konsumfisk.dk
www.konsumfisk.dk
Mobile +45 24416530

Uddrag af referat af Fødevaresikkerhedsnetværksmøde

23. august 2016 Kl. 10-15

Referent: Conny Hanghøj, VIFU

Deltagere:

Anne Therp (Agustson a/s), Dorthe Bielefeldt (Bæchs/Odense Marcipan), Henriette Pedersen (Bæchs/Odense Marcipan), Maiken Desiré (Dan Cake), Bente M. Christensen (Danpo), Mads Lindegaard (EAMV), Malene Villadsen (Ehrno Flexible), Tony Hansen (Espersen A/S), John Østermark (Espersen A/S), Kristoffer Thornvig Nielsen (Geia Food), Dorthe Fyhn (Kelsen Group), Anne Chalatsis (KMC), Jørgen Mathiasen (Premier Is), Lisbeth Flyvholm (Reitan Distribution), Martin Lyngsø (Struer Brød), Heidi Bjerrum (Struer Brød), Peter Skøtt (QMS-Consult)

Mads Lindegaard fra EAMV præsenterede forslag til en ny uddannelse

Mads ønskede respons fra de fremmødte på en ny uddannelse som Erhvervs Akademi Midt Vest arbejder på at få godkendt, diplomuddannelse i audit og offentlig kontrol.

I styregruppen bag den nye uddannelse er repræsentanter fra erhvervet, blandt andet QMS Consult, Cheminova, Fødevarestyrelsen (Natur & Erhverv), Rose Poultry m.fl.

Mads gennemgik uddannelsens opbygning med fag, valgfag, ECTS point, adgangskrav og ansættelsesmuligheder. Det er en efteruddannelse/overbygning på eksempelvis procesteknolog uddannelsen.

Der var spørgsmål om uddannelsens forløb. Det bliver daghold, og studiet er et deltidsstudie (60 ECTS point som er lig med et årsværk) som kan deles ud over flere år.

Mads efterspurgte interessetilkendegivelser/hensigtserklæringer og sendte en liste rundt hvor de som var interesserede i uddannelsen kunne skrive sig på. Alle underskrifter er ikke-bindende, det er udelukkende en tilkendegivelse af at man synes uddannelsen er interessant!

Dorte Fyhn fra Kelsen Group: Uddannelsen lyder god og spændende. Men beskrivelsen af ansættelsen som "ledende stilling" er misvisende idet der ikke er noget ledelse inkluderet i uddannelsen.

Der blev snakket i gruppen om at uddannelsen vil kunne give den studerende et kompetenceløft, og derved kunne få nye og større ansvarsområder i kvalitetsafdelingen. Uddannelsen indeholder ikke ledelse, hvis dette ønskes må man tage en diplom i ledelse.

Der var generelt stor interesse for uddannelsen fra størstedelen af deltagerne. Kompetencer inden for audit i bliver hele tiden mere relevant, da mængden og størrelsen af audits internt, eksternt fra kunder mm. stiger, og tager mange ressourcer fra kvalitetsafdelingerne. Det ses som en oplagt mulighed at procesteknologer der ikke har fået job og erfaring herfra, kan få forbedret deres kompetencer fra en diplomuddannelse. Det oplyses dog at det kræver 2 års relevant erhvervs erfaring at søge ind på en diplomuddannelse.

Mads' præsentation er vedhæftet

Hvis man vil vide mere om uddannelsen eller har lyst til at give en interesseerklæring kan man kontakte Mads Lindegaard på: mli@eamv.dk.

Hensigtserklæring vedrørende udvikling af diplom uddannelse i intern audit og offentlig kontrol (23.08.16).

Ved fødevarer sikkerhedsnetværksmøde Jylland d. 23.08.16, er uddannelsen Diplom i intern audit og offentlig kontrol præsenteret, deltagerliste fremgår af mødereferatet.

Nedenstående personer vil, i henhold til mødereferatet, støtte op omkring opstart af en Diplom uddannelse i intern audit og offentlig kontrol på Erhvervsakademi MidtVest, med en positiv hensigtserklæring.

Navn: <u>Kristoffer T. Dieben</u>	Navn: _____
Virksomhed: <u>Greia Food</u>	Virksomhed: _____
Underskrift: <u>[Signature]</u>	Underskrift: _____
Navn: <u>Børge Møller</u>	Navn: _____
Virksomhed: <u>Donpo</u>	Virksomhed: _____
Underskrift: <u>Børge M. Jensen</u>	Underskrift: _____
Navn: <u>Dorte Fyhn</u>	Navn: _____
Virksomhed: <u>Kelsen Group A/S</u>	Virksomhed: _____
Underskrift: <u>[Signature]</u>	Underskrift: _____
Navn: <u>Malene Villadsen</u>	Navn: _____
Virksomhed: <u>Ehmo Flexible</u>	Virksomhed: _____
Underskrift: <u>Malene Villadsen</u>	Underskrift: _____
Navn: <u>Dorthe Bielefeldt</u>	Navn: _____
Virksomhed: <u>ØDENSE MARCIPAN</u>	Virksomhed: _____
Underskrift: <u>Dorthe Bielefeldt</u>	Underskrift: _____
Navn: <u>Tony Hansen</u>	Navn: _____
Virksomhed: <u>A. Espersen</u>	Virksomhed: _____
Underskrift: <u>[Signature]</u>	Underskrift: _____
Navn: <u>John Østermark</u>	Navn: _____
Virksomhed: <u>A. Espersen A/S</u>	Virksomhed: _____
Underskrift: <u>[Signature]</u>	Underskrift: _____
Navn: <u>Anne Therp</u>	Navn: _____
Virksomhed: <u>Agustson A/S</u>	Virksomhed: _____
Underskrift: <u>[Signature]</u>	Underskrift: _____
Navn: _____	Navn: _____
Virksomhed: _____	Virksomhed: _____
Underskrift: _____	Underskrift: _____

NaturErhvervstyrelsen

Til Erhvervsakademi MidtVest

Fra NaturErhvervstyrelsen har vi følgende information (Fiskerikontrolchefen Mik Jensen):

NaturErhvervstyrelsen ser med stor interesse på den nye uddannelse, og ser det som en mulighed for at bruge den som dels en platform for mulig fremtidig løbende rekruttering, dels et kompetenceværktøj til efter-/videreuddanne af eksisterende kontrolpersonale på fiskeriområdet og evt andre kontrolområder. Især den stigende anvendelse af kvalitetsstyringssystemer rundt i sektoren vil i fremtiden kræve nye og opdaterede kompetencer på specielt disse områder.

Tal fra os:

Siden 1988 har man internt i styrelsen afviklet en 2 årig intern uddannelse på fiskerikontrolområdet. Det har krævet ansættelse af hele hold for at kunne gennemføre denne uddannelse ca. 12 -15 deltager pr hold.

Optaget har været lidt forskelligt, men der har frem til i dag været afviklet 15 hold, der er grundstammen i den danske fiskerikontrol. I snit har der været afviklet et hold hvert 3. år (flere i de første år - et hold pr år). Uddannelsen er også udbredt til de ansatte i vores sejlede enheder – navigatører og skibsassistenter. Ved det sidste hold blev der også aftalt deltagelse fra den grønlandske fiskerikontrol.

Der skal i 2017 opstartes et nyt hold med deltagelse af 10 nyansatte, 5 fra skibene og 6 fra Grønland

Alt i alt betyder det, at der er en interesse for uddannelsen som en overbygning og rekrutteringsmulighed på ca. 8-10 pr år.

Med venlig hilsen

Lars Bonde Eriksen

Fiskeriinspektør | Fiskerikontrol
+45 40 40 56 52 | lbe@naturerhverv.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

NaturErhvervstyrelsen | Nyropsgade 30, 1780 København V | Tlf.+45 33 95 80 00 | mail@naturerhverv.dk | www.naturerhverv.dk

Fagforeningerne

Dansk Laborantforening

Erhvervsakademi MidtVest's beskrivelse af en ny diplomuddannelse, som bl.a. er rettet imod laboranter der arbejder med kvalitet i laboratoriet eller med kvalitet i fødevare- og medicinsk produktion, mener vi er en rigtig god ide, dette mangler i den grad på efteruddannelsesmarkedet. DL-F er enig i, at Erhvervsakademi MidtVest skal tænke meget over signalværdien af det "rigtige" navn til uddannelsen. Noget med kvalitet og audit og standarder, måske GMP.

Det er i øvrigt typiske laborant arbejdspladser alle de tre områder, DL-F har mange gode medlemmer disse steder (hvv. laboranter, laboratorieteknikere, miljøteknikere og miljø-teknologer).

DL-F kender til behovet for efteruddannelse målrettet laboranter og om laboranternes arbejde med kvalitet i laboratoriet og produktionen, dette har været et af de fremherskende ønsker på div. Konferencer med hhv. BuroVeritas og Danskstandard som oplægsholdere, som DL-F har afholdt og DL-F har derfor startet et netværk for laboranter der arbejder med kvalitet.

DL-F støtter derfor oprettelsen af denne diplomuddannelse.

Jens Klingenberg Rasmussen
Fagligsekretær

DL-F tlf. 3330 4474 - Direkte tlf. 3330 4169
Mobil 4012 7271
dlf@hk.dk - jens.klingenberg@hk.dk - www.dl-f.dk - www.mithk.dk

HK/PRIVAT
Dansk Laborant-Forening
Weidekampsgade 8
Postboks 470
DK-0900 København C

Teknisk Landsforbund

I Teknisk Landsforbund noterer vi os med glæde, at erhvervsakademi MidtVest arbejder på at etablere en diplomuddannelse i Audit og offentligt tilsyn. Vi forventer, at uddannelsen vil være et relevant tilbud for vores mange procesteknologer, der kan have vanskeligt ved at finde videreuddannelse på deltid på et passende niveau. Vi bakker derfor fuldt op om ansøgningen, og glæder os til at kunne informere vores medlemmer om denne efter- og/eller videreuddannelsesmulighed.

Venlig hilsen

Birgitte Grum-Schwensen
Uddannelseskonsulent
T: 33 43 65 66 M: 51 57 24 01 - bgs@tl.dk

Teknisk Landsforbund